

Dnr KOMU/2833/11.00.01.07/2025

§ 217 Utlåtande om utkastet till statsrådets beslut om områden för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen och dess miljörapport enligt SMB-lagen

Kommunstyrelsen	§ 217	1.12.2025
Samhällsbyggnadsutskottet	§ 187	26.11.2025

Planläggningschef Jonas Aspholm:

Tfn 06 327 7175, jonas.aspholm@korsholm.fi

Arbets- och näringsministeriet ber om utlåtande om utkastet till statsrådets beslut om områden för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen och dess miljörapport enligt lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program 200/2005, SMB-lagen (Dnr VN/15881/2025).

Enligt förvaltningsstadgan § 48 punkt 12 tillhör det samhällsbyggnadsutskottets uppgifter att inom ansvarsområdet områdesanvändning (planläggning och markpolitik) för kommunstyrelsen bereda utlåtanden om miljökonsekvensbedömningsprojekt och miljötillstånd som kan ha betydande konsekvenser för planläggningen och kommunens samhällsutveckling. Statsrådets beslut och dess miljörapport är inget sedvanligt miljökonsekvensbedömningsprojekt eller miljötillstånd, men det kan dock i förlängningen leda till dylika varpå de eventuellt kan medföra betydande konsekvenser för kommunen.

För allmänheten ordnades ett webinarium om utkastet till statsrådets beslut och dess miljörapport 7.11.2025. Utlåtandet ska ges senast 2.12.2025.

Arbets- och näringsministeriet beskriver utkastet till statsrådets beslut och dess miljörapport enligt följande:

Enligt lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen (937/2024) kan statsrådet fatta beslut om att anvisa ett område inom Finlands ekonomiska zon för användning som anknyter till utnyttjande av vindenergi (område för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen) samt fatta beslut om konkurrensutsättning av området och om villkoren för utnyttjandet av området. Finlands ekonomiska zon är ett internationellt havsområde som Finland kan utnyttja till exempel för havsbaserad vindkraft. Statsrådet fattar beslutet efter föredragning från arbets- och näringsministeriet. Detta så kallade beslut om valet av ett område är en förutsättning för att havsbaserad vindkraft ska kunna anläggas i den ekonomiska zonen.

Arbets- och näringsministeriet föreslår att statsrådet fattar beslut om att anvisa fyra områden inom Finlands ekonomiska zon att användas för utnyttjande av vindkraft. Av de fyra områdena ligger två i Bottenhavet (västra och östra) och två i Bottenviken (södra och norra). Områdena Bottenviken södra och norra samt Bottenhavet östra gränsar till Finlands territorialvattengräns. Bottenhavet västra ligger nära gränsen för de ekonomiska zonerna mellan Sverige och Finland. Dessa områdens areal är sammanlagt 921 kvadratkilometer.

Statsrådets beslut ska genomgå en miljökonsekvensbedömning av planer och program (en så kallad SMB) med stöd av lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005, den så kallade SMB-lagen). För utkastet till beslut har det nu utarbetats en miljörapport, där dess betydande miljökonsekvenser bedöms. Beslutets betydande konsekvenser för människor, naturmiljön, samhällsstrukturen och användningen av naturresurser samt korseffekterna av dessa faktorer bedömts separat för varje område.

Processen omfattar två omgångar av samråd. I den första fasen i maj-juli 2025 genomfördes ett samråd om planeringen av miljöbedömningen och beredningen av miljörapporten. Nu genomförs det egentliga samrådet om utkastet till statsrådets beslut och den färdiga miljörapporten. De utlåtanden om och synpunkter på bedömningsplanen och beskrivningen av miljöns nuläge som kom in under den första omgången av samråd har behandlats som en del av miljörapporten och de har påverkat innehållet i den.

SMB-bedömningsförfarandet är till sin natur en förhandsbedömning som baserar sig på befintlig miljöinformation, där miljökonsekvenserna identifieras i form av en förteckning och bedöms övergripande. De mer detaljerade konsekvenserna av varje havsbaserat vindkraftsprojekt utreds vid ett senare skede.

I miljörapporten, bland annat i kapitel 3, framkommer information om fiskar, fisket och Kvarkens skärgård och Kvarkens världsarvsområde. I miljörapporten har konsekvenserna för människor, naturmiljön, samhällsstrukturen, användningen av naturresurser samt korseffekterna av dem bedömts separat för varje område för havsbaserad vindkraft. Dessutom presenteras de samverkande konsekvenserna av de olika genomförandealternativen, och utifrån dem bedöms de största riskerna i utkastet till beslut och därtill utarbetas förslag till konsekvenshantering för den noggrannare planeringen.

Relevant bakgrundinformation gällande Korsholms kommun:

Det område för havsbaserad vindkraft (Bottenviken södra) som ligger närmast Korsholms kommun av de fyra områden som utreds, ligger på ca 8,4 km:s avstånd från kommungränsen. Närmaste avstånd till av Korsholms kommun planlagda landområde är ca 26,6 km till Ritgrund, ca 30,1 km till Övergrynnan vid Valsörarna och ca 30,2 km till Sillskatan vid Märaskäret. Närmaste avstånd till av Korsholms kommun icke planlagda landområde är ca 27,1 km till Knipan. Närmsta avstånd till världsarvsområdet för Kvarkens skärgård är ca 18,1 km. För den del av världsarvsområdet som ligger inom Korsholms kommun är närmsta avstånd ca 19,7 km.

Projekten för havsbaserad vindkraft har en direkt påverkan på Bottniska viken, men därtill antagligen en indirekt påverkan på hela kustregionen och Kvarken. För Korsholms kommuns del är det väsentligt att konsekvenserna för Kvarkens skärgård och Kvarkens världsarvsområde bedöms. Generellt sett anser kommunen att det för samtliga fyra områden för havsbaserad vindkraft är väsentligt att även bedöma konsekvenser för havsströmmar, lekområden för fisk, fiskbestånd, fiskerinäring samt sjöfart med tanke på lokal, nationell och internationell trafik.

Relevant bakgrundsinformation utgående från miljörapporten:

Under anläggningsfasen bedöms vindkraftsprojekten medföra lokala men kortvariga konsekvenser, främst genom bottenpåverkan, buller och sedimentrubbning.

Under drifts- och underhållsfasen bedöms vindkraftsprojekten medföra varaktiga förändringar i landskapsbilden, med särskilt tydliga konsekvenser för kulturmiljöer och det öppna havslandskapet i Bottenhavets nationalpark och Kvarken. De synliga kraftverken påverkar områdenas kulturhistoriska värden negativt och varaktigt. Därtill bedöms elektromagnetiska fält och barriäreffekter påverka fåglars och fiskars rörelsemönster, medan sjöfart och trålfiske begränsas inom projektområdena. De negativa konsekvenserna bedöms delvis måttliga och delvis betydande och de kan förstärkas i samverkan med andra havsbaserade vindkraftsprojekt i den ekonomiska zonen i Finland, men även i förhållande till potentiella projekt inom Sveriges territorialvatten.

Under avvecklingsfasen bedöms vindkraftsprojekten medföra liknande men lindrigare konsekvenser än vad som förväntas i anläggningsfasen. Avlägsnande av fundament och kablar kan tillfälligt försämra vattenkvaliteten och påverka marina organismer genom buller och sedimentering, medan kvarlämnade konstruktioner kan avge skadliga ämnen. Hårdbottenmiljöer som etablerats kring fundamenten kan förstöras, men naturen har potential att delvis återställas. Samtidigt försvinner kollisionsrisker för fåglar och de elektromagnetiska fält som kablarna orsakar.

Av handlingarna framkommer att det finns flera ruttalternativ för hur elöverföringen via anslutningsledningarna från de havsbaserade vindkraftsprojekten till anslutningspunkterna på land kan förverkligas. Statsrådets beslut om valet av ett område kommer dock emellertid inte att gälla kablarna eftersom det i handlingarna antyds att elöverföringen till land inte är obligatorisk.

Sammanfattningsvis ger bedömningen en helhetsbild av de möjligheter och utmaningar som är förknippade med utvecklingen av havsbaserad vindkraft i de aktuella havsområdena. Rapporten är övergripande och tydlig, men visar samtidigt på ett antal faktorer som kräver fortsatt uppföljning, samordning och kunskapsupbyggnad.

Konklusion:

- Korsholms kommun kräver att de säregna värdena i Kvarkens skärgård säkerställs.
- Korsholms kommun kräver att Kvarkens världsarvsområde inte påförs sådana konsekvenser av projekten som på något sätt kan äventyra eller riskera världsarvsstatusen. Vid behov bör ett separat UNESCO MKB-förfarande genomföras för att säkerställa att världsarvsområdets värden beaktas på ett ändamålsenligt sätt.
- Generellt sett är det även väsentligt att både bedöma konsekvenserna och säkerställa verksamhetsförutsättningarna för havsströmmar, lekområden för fisk, fiskbestånd, fiskerinäring samt sjöfart med tanke på lokal, nationell och internationell trafik.

I praktiken vore det exempelvis för trålfiskets och fiskodlingens del ändamålsenligt att i bedömningen för dess verksamhetsförutsättningar utgå ifrån huruvida vattenområdet är lämpligt för fiskerinäringen. Ifall vattenområdet är lämpligt kan det i förlängningen medföra konsekvenser för

näringslivets verksamhetsbetingelser och framför allt dess utvecklingspotential. Därmed vore det skäl att i bedömningen utgå ifrån om vattenområdet exempelvis är lämpligt för trålfiske eller fiskodling och om det sedan i förlängningen har någon direkt eller indirekt betydelse för den redan låga självförsörjningsgraden på fisk i Finland.

- Med beaktande av den betydande omfattningen av de havsbaserade vindkraftsprojekten och att de på ett betydande sätt kan bidra till samhällsförsörjningen behöver det utredas och säkerställas hur anslutningsledningarna är ämnade att förverkligas. Anslutningsledningarna kan medföra direkt betydande negativa konsekvenser för de enskilda kommuner där anslutningsledningarna ämnas förverkligas och därtill är de havsbaserade vindkraftsprojekten anvisade i den ekonomiska zonen. Således kan det med fog anses att det bland annat finns konflikter med de riksomfattande målen för områdesanvändningen, t.ex. vad gäller nationellt betydande inverkan på den ekologiska hållbarheten och regionstrukturens ekonomi. På grund av omfattningen och de specifika särenskaperna som anknyter till de havsbaserade vindkraftsprojekten samt att dessa inte överhuvudtaget kan fungera utan anslutningsledningar, så finns det konkreta behov av att utreda och säkerställa anslutningsledningarnas konsekvenser och förutsättningar för förverkligande.

Utkastet till statsrådets beslut om områden för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen och dess miljörapport finns publicerade på webbsidan <https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM061:00/2025>

Planläggningschef Jonas Aspholms förslag:

Samhällsbyggnadsutskottet omfattar beredningen och föreslår för kommunstyrelsen att avge den som kommunens utlåtande över utkastet till statsrådets beslut och dess miljörapport.

Paragrafen justeras genast.

Samhällsbyggnadsutskottets beslut:

Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades genast.

Kommundirektör Rurik Ahlbergs förslag:

Kommunstyrelsen besluter avge samhällsutskottets beredning som kommunens utlåtande över utkastet till statsrådets beslut och dess miljörapport.

Paragrafen justeras genast.

Kommunstyrelsens beslut:

Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades genast.

Antecknades för kännedom att planläggningschef Jonas Aspholm var närvarande för att redogöra för ärendet.

Antecknades för kännedom att Marlene Ahlberg, personlig ersättare för styrelsens i vice ordförande Carola Lithén, avlägsnade sig från sammanträdet och var frånvarande under tiden 17.15–17.18.

Bilageförteckning:
Begäran om utlåtande